

Kraków, 24 kwiecień 2023 r.

dr hab. Bogusława Bek-Gaik, prof. AGH
Wydział Zarządzania
Akademia Górniczo- Hutnicza w Krakowie

Recenzja
rozprawy doktorskiej mgr Michała Hendryka pod tytułem
„Ujmowanie i prezentacja informacji o innych całkowitych dochodach w
rachunku wyniku całkowitego”
napisanej pod kierunkiem naukowym Prof. dr hab. Stanisława Hońko

Podstawą formalną opracowania recenzji jest Pismo Przewodniczącego Rady Naukowej Instytutu Ekonomii i Finansów Uniwersytetu Szczecińskiego dr hab. Stanisława Hońko, prof. US z dnia 21 lutego 2023 r. informujące mnie o wyznaczeniu na recenzenta w/w rozprawy doktorskiej.

Celem niniejszej recenzji jest stwierdzenie, czy rozprawa doktorska spełnia warunki określone spełnia wymagania określone w **Ustawie z 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789)**.

Recenzja zawiera ocenę pracy w następujących aspektach: zasadności tematu, problematyki badawczej i założeń badawczych, oceny formalnej, merytorycznej oceny rozprawy i oceny ogólnej stanowiącej konkluzję recenzji.

I. Ocena tematu, problematyki badawczej i założeń badawczych

Recenzowana rozprawa doktorska Pana Magistra Michała Hendryka dotyczy wyniku całkowitego (*Comprehensive income*). Należy podkreślić, że zagadnienia związane z ujmowaniem i prezentacją informacji o innych całkowitych dochodach w rachunku wyniku całkowitego to obszar trudny i wymagający gruntownej wiedzy.

Rachunek wyników bazujący na koncepcji wyniku całościowego, zwany sprawozdaniem z całkowitych dochodów jest wyrazem ewolucji koncepcji i szczegółowych rozwiązań w zakresie sprawozdawczości finansowej, które zostały zaimplementowane do praktyki wielu krajów, a obowiązek jego sporządzania w krajach UE wprowadziła Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości od 1 stycznia 2009 r.

Wprowadzenie wyniku całościowego miało na celu zwiększenie użyteczności i przejrzystości informacji o dokonaniach jednostki. Zastosowanie kategorii *comprehensive income* w rachunkowości jest ściśle związane z coraz szerszym wykorzystaniem w ostatnich latach wartości godziwej jako podstawy wyceny składników aktywów i zobowiązań jednostek gospodarczych. Nadal jednak, przeciwnicy i zwolennicy tego rozwiązania spierają się o zasadność wprowadzenia koncepcji wyniku całościowego. Analizując argumenty za i przeciw obu stronom można stwierdzić, że obowiązująca obecnie forma tego sprawozdania nie jest wersją ostateczną, o czym świadczą kolejne zmiany wprowadzane przez regulatorów.

Za uzasadnione należy uznać stwierdzenie Autora rozprawy, że niniejsza rozprawa może być istotnym głosem w tej dyskusji, wskazując 3 zasadnicze powody:

1. poprzez wielowymiarowe badanie relewantności informacji o przedmiotowej kategorii ekonomicznej weryfikuje sens implementacji koncepcji wyniku całkowitego do regulacji,
2. poprzez odpowiedź na pytanie, w jakim kierunku mogą ewoluować międzynarodowe standardy rachunkowości, by koncepcja wyniku całkowitego mogła zyskać szerszą akceptację interesariuszy.
3. poprzez wskazanie kierunku zmian i propozycji, które – zdaniem autora – ostatecznie pozwoliłyby rozwiązać problem braku ram koncepcyjnych w tym obszarze.

Doktorant podjął zatem interesujący, bardzo trudny i ważny problem, jakim jest ujmowanie i prezentacja informacji o innych całkowitych dochodach w rachunku wyniku

całkowitego. Wybór tematu rozprawy należy uznać za trafny i właściwy zarówno w wymiarze poznawczym, jak i aplikacyjnym – wyniki badań Doktoranta mogą stanowić cenne wskazówki dla dalszych badań naukowych, a także dla regulatorów i przedstawicieli praktyki gospodarczej.

Temat pracy został sformułowany w sposób właściwy, jest aktualny i ważny dla rozwoju finansów, jak również istotny dla praktyki gospodarczej. Stwierdzam zgodność tytułu rozprawy z treścią poszczególnych części pracy.

We *Wstępie* Autor sformułował cel główny pracy, cele szczegółowe oraz hipotezy. Wskazał także motywy i przesłanki dla podjęcia tematu. Podkreślił, że koncepcja wyniku całościowego nadal budzi kontrowersje i jest przedmiotem dyskusji, że koncepcja wyniku całkowitego w dalszym ciągu nie doczekała się kompleksowych i zrozumiałych rozwiązań. Autor podkreśla również fakt, że brak zrozumienia i zmian może nadal skutkować marginalizacją wyniku całkowitego. Uzasadnienie wyboru tematu zawarte we *Wstępie* uważam za kompletne i transparentne.

We *Wstępie* pracy Autor określił cel główny rozprawy - „*opracowanie ram koncepcyjnych ujmowania i prezentacji wyniku całkowitego w sprawozdaniach finansowych.*”

Ponadto Autor sformułował 8 celów szczegółowych:

- Cel 1 - porównanie istoty wyniku finansowego i zasad jego pomiaru w teorii ekonomii i teorii rachunkowości;
- Cel 2 – identyfikacja istoty i obecnie obowiązujących zasad kwalifikacji składników innych całkowitych dochodów do wyniku całkowitego;
- Cel 3 – wyodrębnienie głównych nurtów badawczych odnoszących się do koncepcji wyniku całkowitego;
- Cel 4 – porównanie relewantności informacji o wyniku finansowym netto oraz o wyniku całkowitym w kontekście aktualnego stanu badań naukowych;
- Cel 5 – porównanie relewantności informacji o wyniku finansowym netto oraz o wyniku całkowitym w kontekście potrzeb różnych grup interesariuszy;
- Cel 6 – analiza działań IASB w procesie ewolucji uregulowań dotyczących innych całkowitych dochodów.

Dokonując ich oceny, uważam, że zostały one sformułowane w sposób jasny i precyzyjny, cele szczegółowe są spójne z celem głównym rozprawy i wszystkie korespondują z postawionym problemem badawczym. Odzwierciedlają także wyraźnie

akcentowane w dysertacji nastawienie praktyczne. W mojej opinii sformułowanie celów szczegółowych jest uzasadnione, są one istotne i stanowią wyodrębnione problemy badawcze realizowane przez Autora. Ponadto są one bezpośrednio powiązane z poszczególnymi rozdziałami rozprawy.

W nawiązaniu do podjętego problemu badawczego oraz postawionych celów Autor we Wstępie rozprawy sformułował również hipotezy badawcze:

- Hipoteza 1 brzmi – koncepcja wyniku ekonomicznego miała silny wpływ na kształtowanie się podejścia do wyniku finansowego netto w rachunkowości;
- Hipoteza 2 – MSR / MSSF nie określają spójnych zasad ujmowania i prezentacji informacji o innych całkowitych dochodach;
- Hipoteza 3 – wynik całkowity jest bardziej relewantną (użyteczną; przydatną) miarą dokonań niż wynik finansowy netto;
- Hipoteza 4- interesariusze oczekują sformułowania koncepcji w zakresie ujmowania i prezentacji innych całkowitych dochodów.

Oceniając hipotezy rozprawy uznaję, że zostały one prawidłowo sformułowane oraz rzetelnie umotywowane przez Autora. Osiągnięciu założonych celów rozprawy jak, też weryfikacji sformułowanych hipotez badawczych zostały podporządkowane zawartość pracy oraz jej układ.

Podsumowując stwierdzam, że postawiony problem badawczy i przyjęte w rozprawie cele pozwalają zidentyfikować zadania badawcze, które składają się na rozwiązanie podjętego problemu oraz wyrażają obszar i zakres studiów literaturowych oraz badań empirycznych. Obszar tematyczny rozprawy należy uznać za aktualny, a postawiony w niej problem badawczy za istotny dla teorii i praktyki finansów.

II. Ocena formalna rozprawy

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska zawiera 412 stron, w tym: wstęp (s. 9-13), cztery rozdziały (s. 14-351), zakończenie (s. 352-357), *summary* (s.358-364), bibliografia (s. 365-387), tabel (s. 388-390). spis wykresów (391-393), spis rysunków (s. 394-396) i spis załączników (s. 397-412). Autor zamieścił również słownik skrótów (s.6-8).

Treść recenzowanej pracy odpowiada jej tytułowi, koncentruje się na głównych elementach poruszanego w niej obszaru tematycznego, tj. na ujmowaniu i prezentacji informacji o innych całkowitych dochodach w rachunku wyniku całkowitego.

Ogólna struktura rozprawy nie budzi zastrzeżeń. Autor przyjął właściwą strukturę rozprawy, składającą się z części teoretycznej i empirycznej. Należy podkreślić - nie odnosząc się do zawartości poszczególnych rozdziałów- iż struktura rozprawy jest starannie przemyślana, logiczna i spójna z punktu widzenia kolejności wynikania poruszanych i rozwiązywanych problemów. Struktura rozprawy odzwierciedla jej główny cel, który Autor określił we *Wstępie* rozprawy. Dzięki przyjętej konstrukcji pracy rozprawa tworzy zwartą całość. Język rozprawy jest komunikatywny. Prezentację treści dysertacji uzupełniono rysunkami i tabelami sporządzonymi na bardzo dobrym poziomie, co znacznie ułatwia percepcję tekstu.

Podsumowując, pod względem formalnym praca jest przygotowana starannie, została napisana w sposób poprawny językowo i stylistycznie. Doktorant w prowadzonych rozważaniach wykazuje się umiejętnością sprawnej prezentacji badanych zjawisk, poprawnością i trafnością formułowania wniosków i systematycznie realizuje Swoje zamierzenia badawcze.

III. Ocena merytoryczna

Strona merytoryczna recenzowanej rozprawy nie budzi zastrzeżeń. Bazuje ona zarówno na studiach literaturowych, jak i badaniach własnych, które Autor przeprowadził niezwykle rzetelnie, prezentując najbardziej istotne poglądy i opinie na temat problemu badawczego.

Pierwsze trzy rozdziały rozprawy mają charakter teoretyczny, bazują na literaturze przedmiotu. Rozdział czwarty stanowi część empiryczną pracy, w której znajdują się wyniki badań własnych Autora oraz autorska koncepcja modyfikacji zasad ujmowania i prezentacji informacji o składnikach innych całkowitych dochodów.

Temat pracy jest aktualny i ważny dla praktyki gospodarczej i rozwoju sprawozdawczości organizacji. Należy podkreślić, że koncepcja wyniku całościowego to nadal temat otwarty i w dalszym ciągu nie wypracowano zasad, które w zrozumiały sposób identyfikowałyby treść ekonomiczną wyniku całkowitego, z wydzieleniem zasad kwalifikacji

pozycji wynikowych do kategorii innych całkowitych dochodów, a zatem podjęcie badań w tym obszarze jest jak najbardziej zasadne.

Warto zatem zaznaczyć, że Doktorant trafnie zidentyfikował lukę poznawczą, którą wypełnia niniejsza dysertacja, a weryfikacja zaproponowanych w jej ramach hipotez stanowi wkład w rozwój nauk o finansach. Autor rozprawy zastosował również poprawne metody badań. Uzasadnienie wyboru tematu zawarte we *Wstępie* uważam za wystarczające.

W rozdziale pierwszym pt. „*Koncepcje zysku w ekonomii i rachunkowości.*” Doktorant zaprezentował ogólne zagadnienia teoretyczne dotyczące koncepcji wyniku. W rozdziale – w oparciu o szeroką i bardzo dobrze dobraną literaturę przedmiotu - Autor przeprowadził naukową dyskusję wokół pojęcia wyniku finansowego w naukach ekonomii, finansów i rachunkowości, Dokonał przeglądu koncepcji zysku sformułowanych przez wybranych przedstawicieli teorii ekonomii. Część rozważań w niniejszym rozdziale dotyczy poszukiwania jednej, uniwersalnej definicji zysku, jego interpretacje z perspektywy myśli ekonomicznej zostały zestawione z kierunkami postrzegania zysku formułowanymi w teorii rachunkowości. Autor zaprezentował również analizę ewolucji koncepcji zysku w teorii rachunkowości do momentu utworzenia amerykańskiej Rady Standardów Rachunkowości Finansowej.

Podsumowując rozdział pierwszy ma charakter wprowadzający, a treści w nim zawarte mają charakter porządkujący, są przedstawione z wykorzystaniem bogatej literatury przedmiotu. Autor zaprezentował bardzo ciekawy przegląd teorii odnoszących się do wyniku finansowego oraz uporządkował wiedzę na temat koncepcji zysku. Treści zawarte w rozdziale pierwszym są przedstawione w sposób czytelny, merytorycznie poprawny i interesujący. Stanowią bardzo dobry fundament dalszych rozważań.

Rozważania zawarte w rozdziale drugim zatytułowanym „*Uregulowania w zakresie ujmowania i prezentacji informacji o wyniku całkowitym*” koncentrują się na analizie historii ewolucji uregulowań, w których, poprzez implementację koncepcji wyniku całkowitego, dokonano próby zbliżenia wyniku ekonomicznego i wyniku księgowego. Doktorant przedstawił wnikliwy przegląd obecnie obowiązujących US GAAP oraz poddał szczegółowej analizie MSR / MSSF. Przedstawione rozważania stanowią bardzo istotną część rozprawy doktorskiej, ponieważ Autor dokonał krytycznej analizy regulacji MSR/MSSF w zakresie które odnoszą się do problematyki związanej z ujmowaniem i prezentacją informacji o składnikach innych całkowitych dochodów. Należy tu podkreślić wieloaspektowość prowadzonych w tej części wywodów i swobodę poruszania się w tej materii. Poruszane

w tym rozdziale kwestie uważam za jak najbardziej uzasadnione z punktu widzenia tematyki pracy tego rozdziału. Stanowią tło do dalszych rozważań i pokazują jak, brak spójnych zasad może prowadzić do marginalizacji koncepcji wyniku całkowitego.

Reasumując, treści rozdziału pierwszego i drugiego - stanowiące fundament teoretyczny rozprawy - pokazują dobre przygotowanie Autora do prowadzenia badań naukowych, które wymagają gruntownej wiedzy teoretycznej.

Rozważania zawarte w rozdziale trzecim zatytułowanym „*Przegląd wybranych badań w zakresie wyniku całkowitego*” odnoszą się do zidentyfikowania i usystematyzowania wiodących nurtów badawczych z zakresu problematyki wyniku całkowitego. Doktorant wykazał się doskonałą umiejętnością analizy, dokonał wieloprzekrojowego porównania relewantności wyniku całkowitego i wyniku finansowego netto. Zaprezentowany przez Doktoranta wielowymiarowy przegląd badań stanowi jeden z kluczowych etapów oceny słuszności implementacji kategorii wyniku całkowitego w MSR / MSSF. Autor wyodrębnił 5 kluczowych nurtów badawczych odnoszących się do koncepcji wyniku całkowitego i wnikliwie w tych obszarach przeanalizował prowadzone badania.

Autor w rozdziale trzecim wykazał się umiejętnością analizy i wnioskowania, co świadczy o dojrzałym podejściu Doktoranta do ważnego elementu procesu badawczego, jakim są dogłębne studia literaturowe. Należy podkreślić ogrom pracy, jaki Autor włożył w przygotowanie niniejszego rozdziału.

W rozdziale czwartym pt. „*Analiza potrzeb interesariuszy w zakresie ujmowania i prezentacji informacji o wyniku całkowitym*” Autor przedstawił wyniki badań własnych i zaproponował autorską koncepcję modyfikacji zasad ujmowania i prezentacji informacji o składnikach innych całkowitych dochodów. W przeprowadzonym badaniu Autor zastosował głównie metodę analizy treści. Bezpośrednim przedmiotem badania były listy dyskusyjne przesłane do IASB w odpowiedzi na pytania sformułowane w poszczególnych projektach MSR 1 oraz w projekcie Założeń Koncepcyjnych. Stanowiska respondentów zostały poddane analizie ilościowej i jakościowej. Celem analizy ilościowej było kierunkowe określenie nastrojów respondentów wobec zmian proponowanych przez IASB. Analiza jakościowa natomiast posłużyła do identyfikacji argumentów wspierających bądź stojących w opozycji do propozycji IASB. W badaniu Autor dokonał również analizy relacji pomiędzy kierunkiem argumentacji interesariuszy i charakterystykami kulturowymi oraz organizacyjnymi, które ich definiowały. Oceniając całościowo niniejsze podejście badawcze

należy podkreślić, że jest ono oryginalne i starannie przemyślane. Przeprowadzone analizy uznają za rzetelne i wielowątkowe, Autor formułuje własne wnioski i spostrzeżenia.

W wyniku przeprowadzonych analiz Autor dokonał identyfikacji potrzeb różnych grup interesariuszy w zakresie ujmowania i prezentacji informacji o innych całkowitych dochodach. Rozważania przeprowadzone w rozdziale czwartym zostały ukierunkowane nie tylko na identyfikację, ale również na analizę zgodności potrzeb interesariuszy z obecnym stanem regulacji sporządzonych przez IASB. W dalszej części rozdziału Autor zaprezentował kierunki zmian regulacji odnoszących się do ujmowania i prezentacji informacji o składnikach innych całkowitych dochodów rozpatrywane i z różnych powodów niewdrożone przez IASB. Wyniki przeprowadzonych badań wskazują, że koncepcja wyniku całkowitego jest nadal niezrozumiała i potrzebuje kompleksowych rozwiązań.

Sformułowane przez Autora wnioski stanowią podstawę do opracowania autorskiej koncepcji modyfikacji zasad ujmowania i prezentacji informacji o składnikach innych całkowitych dochodów. Proponowane modyfikacje są efektem postępowania badawczego Autora, którego rezultaty przedstawił w poprzednich rozdziałach. Zapropionowana autorska koncepcja zasad ujmowania i prezentacji informacji o składnikach innych całkowitych dochodów jest kluczowym elementem rozdziału czwartego.

Pracę podsumowuje *Zakończenie*, w którym Autor dokonał syntezy treści pracy oraz podsumował osiągnięte rezultaty postępowania badawczego. W zakończeniu pracy również skonfrontowano postawione we wprowadzeniu hipotezy z wynikami przeglądu literatury oraz przeprowadzonych badań empirycznych oraz zamieszczono sugestie dotyczące kierunków dalszych badań.

Wyniki przeprowadzonych badań wskazują, że koncepcja wyniku całkowitego jest nadal niezrozumiała i potrzebuje kompleksowych rozwiązań. Zatem pierwsza hipoteza, stanowiąca przypuszczenie, że koncepcja wyniku ekonomicznego miała silny wpływ na kształtowanie się podejścia do wyniku finansowego netto w rachunkowości, została zweryfikowana pozytywnie. W wyniku analizy regulacji prawnych hipoteza druga również została zweryfikowana pozytywnie. Wielowymiarowy, systematyczny przegląd literatury przeprowadzony w trzecim rozdziale niniejszej dysertacji dowodzi również, że trudno jest obronić stwierdzenie, że wynik całkowity jest bardziej relewantną miarą dokonań niż wynik finansowy netto. Oznacza to, że hipoteza trzecia została zweryfikowana negatywnie.

W wyniku przeprowadzonych badań Autor pozytywnie zweryfikował hipotezę czwartą. Oznacza to, że interesariusze oczekują określenia koncepcji w zakresie ujmowania i prezentacji innych całkowitych dochodów.

Oceniając treści zawarte w rozprawie stwierdzam co następuje:

- Doktorant w swoich studiach literaturowych uwzględnił kluczowe pozycje dotychczasowego dorobku w obszarze tematycznym, którego dotyczy rozprawa;

- Doktorant wykazał się gruntowną wiedzą teoretyczną i praktyczną, znajomością faktów dotyczących koncepcji i postrzegania wyniku całościowego w Polsce i na świecie;

- Doktorant udowodnił, iż potrafi samodzielnie prowadzić badania naukowe i formułować wnioski na podstawie uzyskanych wyników.

- Doktorant zaproponował autorską koncepcję modyfikacji zasad ujmowania i prezentacji informacji o składnikach innych całkowitych dochodów.

Niezwykle cennymi elementami pracy – w mojej opinii – są w szczególności-wnikliwy przegląd badań literaturowych oraz autorska koncepcja koncepcji modyfikacji zasad ujmowania i prezentacji informacji o składnikach innych całkowitych dochodów.

Doktorant wykorzystał w pracy prawidłowo dobrany zestaw pozycji literaturowych (akty prawne, artykuły, monografie itp.), w tym głównie pozycje anglojęzyczne. Podsumowując Doktorant wykazał się dobrą umiejętnością analizy i wnioskowania, co świadczy o dojrzałym podejściu Doktoranta do ważnego elementu procesu badawczego, jakim są dogłębne studia literaturowe.

Również przyjęta w dysertacji metodyka badań jest w mojej ocenie poprawna zarówno z punktu widzenia zamierzeń badawczych, jak i celów pracy. Autor zastosował w pracy właściwe metody badawcze. Hipotezy badawcze pracy zostały zbudowane poprawnie, a poziom ich weryfikacji oceniam jako wystarczający. Autor osiągnął podstawowy cel rozprawy.

Czytając rozprawę nasuwają się drobne uwagi. Po pierwsze recenzowana rozprawa jest bardzo obszerna, prezentowane treści są bardzo ważne, jednak ważna też jest umiejętność w toku pisania rozprawy doktorskiej – właściwa selekcja materiału i tekstu. Uważam, że niektóre treści w rozdziale pierwszym i drugim pracy zostały nadmiernie rozbudowane. Ponadto warto byłoby w każdym rozdziale zrobić krótkie podsumowanie, które przedstawia syntetyczne treści zawarte w danym rozdziale.

Po drugie -w moim odczuciu -Doktorant Swoją autorską koncepcję modyfikacji zasad ujmowania i prezentacji informacji o składnikach innych całkowitych dochodów powinien przedstawić w osobnym rozdziale i wskazać szerzej ograniczenia koncepcji.

Po trzecie w proponowanych modyfikacjach nie do końca zgadzam się z propozycją zaprzestania ujmowania i przeklasyfikowania składników innych całkowitych dochodów, sugerowałabym uściślenie kryteriów decydujących o tym, które przychody i koszty poddawane są recydingowi.

Wskazane powyżej nieliczne uwagi nie podważają znaczenia rozprawy, należy je potraktować jedynie jako głos w dyskusji. Rozprawę oceniam bardzo wysoko.

Podsumowując, ocenę merytoryczną pracy stwierdzam, że Doktorant posiada szeroką wiedzę i dobre przygotowanie do prowadzenia badań empirycznych. Pragnę podkreślić, że rozprawa jest kompleksowym opracowaniem podejmującym problematykę wyniku całkowitego. Kategoria wyniku całkowitego jest problemem niezwykle szerokim i wielowątkowym. Na podkreślenie i bardzo wysoką ocenę zasługuje sformułowanie przez Doktoranta własnej propozycji zmian w badanym obszarze, tj. zaproponowanie modyfikacji zasad ujmowania i prezentacji informacji o składnikach innych całkowitych dochodów.

Niewątpliwym osiągnięciem Autora jest bardzo wnikliwy, rzetelny i wieloprzekrojowy przegląd badań polskich i międzynarodowych na temat wyniku całkowitego. Podkreślam raz jeszcze, że prezentowane w rozprawie wyniki badań zostały oparte na gruntownie przeprowadzonych analizach. Doktorant zweryfikował wszystkie postawione hipotezy. Cele dysertacji zostały osiągnięte.

IV. Ocena ogólna

Recenzowana rozprawa stanowi wartościowe poznawczo dzieło naukowe. Posiada niewątpliwe walory poznawcze i aplikacyjne. Jest w dużym stopniu oparta na badaniach własnych. Posiada także wymiar oryginalności wynikający zarówno z podjętego tematu, jak również własnego, autorskiego sposobu rozwiązania postawionych problemów. Podjęty problem badawczy recenzowanej rozprawy jest znaczący dla rozwoju finansów i rachunkowości. Należy podkreślić rozległą wiedzę Doktoranta na temat prowadzenia badań i analiz oraz sformułowanie przez Doktoranta własnych propozycji zmian w badanym obszarze (koncepcja modyfikacji zasad). Hipotezy badawcze pracy zostały zbudowane

poprawnie, a poziom ich weryfikacji oceniam jako wystarczający. Autor osiągnął podstawowy cel pracy.

Obszar tematyczny rozprawy należy uznać za aktualny, a postawiony w niej problem badawczy za ważny dla teorii i praktyki finansów. Doktorant w recenzowanej rozprawie wykazał się wiedzą z dyscypliny Finansów, przygotowaniem warsztatowym oraz umiejętnością samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Wysoko oceniam w szczególności:

- * ważność i aktualność podjętej w pracy tematyki,
- * wieloaspektowe podejście do problematyki wyniku całościowego,
- * logiczną i spójną strukturę rozprawy,
- * przeprowadzenie przez Autora wnikliwych studiów literaturowych dotyczących analizowanego problemu,
- * rzetelny i niezwykle obszerny przegląd badań na temat wyniku całościowego,
- * krytyczną analizę regulacji prawnych,
- * zaproponowanie Autorskiej koncepcji modyfikacji zasad ujmowania i prezentacji informacji o składnikach innych całkowitych dochodów,
- * walory aplikacyjne proponowanych przez Autora modyfikacji dla praktyki gospodarczej,
- * badania empiryczne – trafność wnioskowania i umiejętność przejrzystej prezentacji wyników.

Podsumowując, recenzowana rozprawa doktorska mgr Michała Hendryka pod tytułem „Ujmowanie i prezentacja informacji o innych całkowitych dochodach w rachunku wyniku całkowitego” stanowi oryginalne i wartościowe dzieło naukowe.

Rozprawa spełnia wymagania określone w **Ustawie z 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789)** i może stanowić podstawę do nadania stopnia naukowego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse.

Recenzowana rozprawa mgr Michała Hendryka wpisuje się w dziedzinę nauk społecznych w dyscyplinę Ekonomia i Finanse. Doktorant wykazał się wiedzą i umiejętnościami w zakresie sformułowania problemu naukowego i samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

W związku z powyższym wnioskuję do Rady Naukowej Instytutu Ekonomii i Finansów Uniwersytetu Szczecińskiego o przyjęcie rozprawy oraz dopuszczenie

recenzowanej rozprawy mgr Michała Hendryka do publicznej obrony celem ubiegania się o stopień doktora nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse.

Biorąc pod uwagę wysoki poziom merytoryczny rozprawy oraz ważność poruszanej problematyki wnioskuję do Rady Naukowej Instytutu Ekonomii i Finansów Uniwersytetu Szczecińskiego o stosowne wyróżnienie.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Czesław Bepoda', is written in a cursive style.